

A VÁROS

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMÜVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Főszerkesztő:

DR. K. TÓTH MIMÁLY
tanácsnok.

Felelős szerkesztő:

KONCZ ÁKOS
főlevéltáros, tb. tanácsnok.

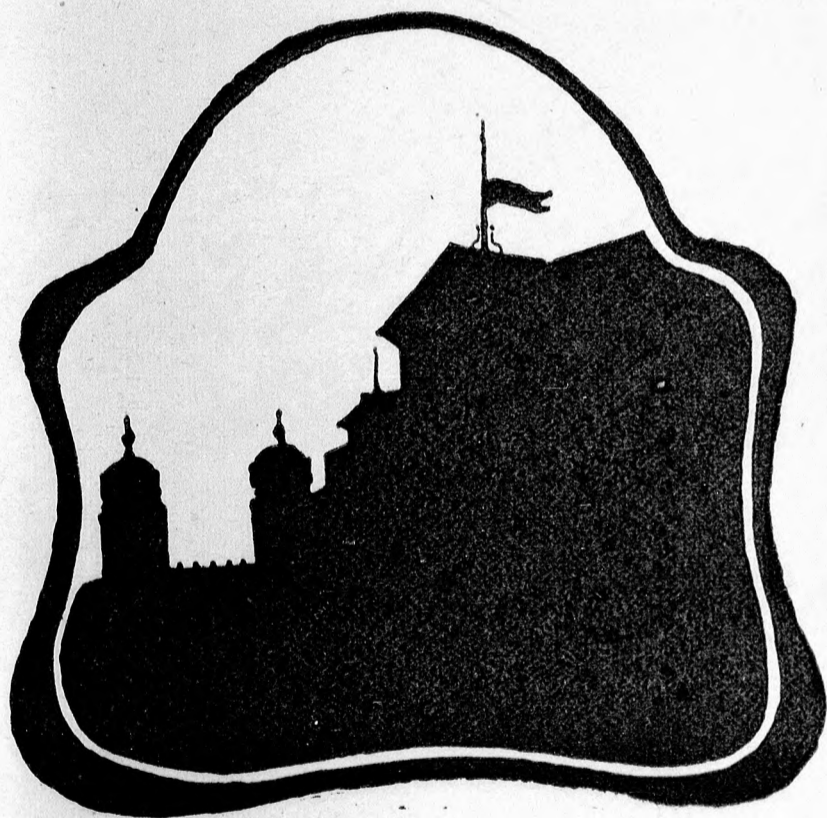
ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona
Egyes szám ára 20 fillér.

Megjelenik minden hó 1-én
és 15-ik napján.

SZERKESZTŐSÉG:

Városház, földszint 8. Ide kérjük a kéz-
iratokat.

KIADÓHIVATAL: Városi könyvnyomda-vállalat irodája, mely az elő-
fizetési díjakat és hirdetések felveszi.

Kiadótulajdonos: Debreczen szab. királyi város könyvnyomda-vállalata.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre. . . . 6 kor.
Egyes szám 20 fillér.

Megjelenik minden hó
1-ső és 15-ik napján.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városhaza, földszint 8. szám.
Ide kerjük a kéziratokat.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. Ide küldendők az elő-
fizetési díjak és hirdetések.

== KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMÜVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY. ==

Főszerkesztő: Dr. K. TÓTH MIHÁLY tanácsnok. ♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS főlevéltáros, tb. tanácsnok.

Polgármesteri jelentés 1913. évről.

Kovács József polgármester városunk törvényhatósági bizottságának 1914 november 6-ikán tartott közgyűlésében mutatta be 1913. évről szóló jelentését. A jelentés bőségesen kiterjeszkedik városunk 1913. évi közigazgatási, rendészeti, közgazdasági és pénzügyi életére és ott, ahol szükséges, táblázatos kimutatásokban közli az adatokat. A jelentés 300 oldalon van megírva és midőn a törvényhatósági közgyűlés tudomásul vette a jelentést, egyben elrendelte kinyomattatását és a törvényhatósági bizottsági tagok közt leendő szétosztását.

A polgármesteri jelentés így hangzik:

Előszó.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottsági Közgyűlés!

Városunk 1913. évi közállapotáról szóló polgármesteri jelentésemet a következőkben van szerencsém betérjeszteni, megjegyezvén, hogy ezen jelentésem kiterjed a tekintetes törvényhatósági bizottsági közgyűlés munkásságának, a városi tanácsnak és a szakbizottságoknak működésére, a számadások és vállalatok ügyeire; bemutatom a városunk szervezetével kapcsolatos ügyek letárgyalását, az egyes tanácsi ügyosztályok munkaforgalmát, a *rendészeti*, katonai, adó, *rendőrségi* ügyeket; a gyámhatóság működését, a középítkezéseket, utügyeket, a kulturális és emberbaráti intézményeket, a közegészségi állapotot, városunk mezőgazdaságát, iparát és kereskedelmét és független gyanánt Debreczen sz. kir. város Tekintetes Törvényhatósági Bizottsági közgyűlése előtt 1913—1914. évben megfordult ügyek ismertetését, valamint a város tisztviselőinek rövid életrajzát csatolom,

az utóbbit pro memoria, az előbbit azért, hogy beigazoljuk tizenkét éves eredményes és a város fejlődését célzó törekvéseinket.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottsági Közgyűlés!

Városunk egész élete megérezte a közgazdasági és pénzügyi viszonyok ziláltságát és feszültségét. Ezek következtében kereskedelmünk és iparunk pangott és közepes terméseredményünk nem adott módot polgárainknak arra, hogy befektetéseket eszközöljenek mezőgazdasági vagy ipari üzemük fejlesztésére. Ugyanezen okok gátolták városunk egyes tervbevelt létesítéseinek végrehajtását és betetőzését.

Különösen éreztük a pénzpiac helyzetének feszültségét a tekintetben, hogy nem tudtunk a tervbevelt nagy kölcsönhöz jutni, holott a pénzre szükségünk lett volna nemcsak régi *kölcsöneink* konvertálására, hanem azért is, hogy végrehajthassuk és betetőzhessük azon műveket, melyeknek létesítését a tekintetes törvényhatósági bizottsági közgyűlés részben már — mint megvalósítandókat — megszavazott, részben amelyeknek létesítését tervbevette és elvileg elhatározta. Mivel azonban több rendbeli fizetéseket kellett teljesítenünk, kénytelenek voltunk a tekintetes törvényhatósági bizottsági közgyűlés elhatározásával rövid lejáratu, függő kölcsönöket felvenni, melyeket majdan a felveendő nagykölcsön terhére irtunk. Kénytelenek voltunk ezen terhes kisegítő eszközöz folyamodni, részben azért, hogy az okvetlenül esedékes fizetéseket teljesíthessük, részint azon okból, mert a jövedelmek fokozásának sikerült munkája dacára annyira igénybe vették, pénztárunkat, hogy enélkül beláthatatlan bonyodalmak keletkeztek volna. Reméljük azonban, hogy a háborus idők elmúltával a viszonyok minden téren javulván, hozzáfoghatunk nagykölcsönünk lebonyolításához.

IFJ. BARTHA ISTVÁN KÖVEZŐ-MESTER ÉS
DEBRECEN, KOSSUTH-UTCA 35. UT-ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ

Elvállal kocsitútak, gyalogjárdák, udvarok, kapubejáratok kiburkolását terméskövel, kockakövel vagy téglával, vidéken is. Költségvetéssel szívesen szolgálók. — Telefon 785 szám.

Jelentem, hogy a vízművek elkészültek és a forgalomnak átadottak, de csak óvatos használatra. Igaz, hogy az év végén ismét elzártuk a vízvezetékét a bacillusok miatt, ma azonban, tekintettel ezen ártalmatlan bacillusokat, teljesen felesleges volt.

Sajnos, egyfelől a zárosítás, de kétségtelenül a rossz pénzvizonyok, végül a most dúló háború az oka, hogy a vízvezeték még nincsen minden házba bevezetve s valószínű, hogy ezek miatt ugynevezett zsákcsövekbe beszorult ugynevezett pangóvizek okozták a zavart, egyébként a vízvezetési víz teljesen jó.

Ami egy város modern voltának, modern fejlődésének a mai felfogás szerint s egészségügyi tekintetben kiinduló pontja: a csatorna és vízvezeték 1913. évben meg lett építve.

Külön-külön itt nem sorolom el munkánk eredményét már csak azért sem, mert azt meg méltóztatnak találni alább következő fejezetekben. És midőn polgármesteri jelentésemet beterjesztem, szívesen mondok köszönetet városunk tekintetes törvényhatósági közgyűlésének, az egyes szakbizottságoknak, a tekintetes tanácsnak és a tisztikarnak, melynek minden egyes tagja fáradhatatlan buzgalommal, városunk iránt mélyen átérzett szeretettel, rátermettséggel és lelkiismeretes buzgósággal fáradoztak a város nagyságának építési munkájában, szellemi és anyagi előmenetelén.

Az eredmény tegye naggyá városunkat! . . .

Isten áldása a múlt, jelen és jövő igyekezetén!

Ügyforgalom.

Az ügyosztály neve.	Ügydarab.	
	érk.	elint.
Tanácsi ügydarabok	25,971	25,971
Elnökség	4,430	4,430
Közigazgatási bizottság	1,752	1,752
Árvaszék	10,882	10,882
Kiadóhivatal	25,695	25,695
Levéltári hivatal	25,695	25,695
Főkapitányság (központ)	25,295	25,295
Bügyügyi osztály	22,014	22,014
Rendörs. közigazgatási ügy.	16,549	16,549
Mezőrendőrség	6,877	6,877
Rendőrbejelentési hivatal	2,641	2,641
Rendőri kézbesítő hivatal	153,756	153,756
Rendőrfelügyelői hivatal	12,716	12,716
Községi bíróság	4,925	4,925

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági közgyűlésének élete és működése 1913. évben.

Városunk törvényhatósági bizottsága az 1913. év folyamán 7 rendes és 4 rendkívüli közgyűlést tartott, melyen fontos ügyeket intézett el. A közgyűlés tagjai az egész év folyamán nagy buzgalommal és érdeklődéssel jelentek meg a közgyűléseken,

az egyes tárgyakhoz alaposan hozzászóltak úgy, hogy a közgyűlések menete mindenkor magas szinten állott. Örömmel jegyzem fel, hogy a tanácskozás menete mindenkor nyugodt és mérsékelt volt és a bizottsági tagokat felszólalásukban mindenkor a város iránt érzett szeretet vezette és az a törekvés, hogy a város folyton emelkedő kiadásai fedezetet találjanak a jövedelmek fokozásában. A közgyűléseket, mint az előző években, úgy az idén is a délutáni órákban tartottuk, amely rendelkezés bevált, mivel a bizottsági tagok a délutáni órákban hivatalos és magánügyeikben kevésbé lévén elfoglalva, nagyobb számmal vehettek részt a város ügyeinek elintézésében.

Törvényhatósági bizottságunk a következő napokon tartott *rendes közgyűlést*:

1913 január 30., április 9., május 23., július 10., október 29., november 28., december 18-ikán.

Rendkívüli közgyűlés volt:

1913 február 21., május 31., október 3., december 23-án.

Összesen 7 rendes, 4 rendkívüli közgyűlés, összesen 520 tárggyal.

Ezen közgyűléseken a polgármesteri jelentésén kívül a következő fontosabb ügyek kerültek tárgyalás alá:

Belügyminiszteri leirat a vágóhid bővítésének felmerült pótmunkák fedezésének kijelöléséről.

Ugyanaz a Zenede városi kezelésbe vételéről. A tanács beterjeszti a Piac-u. 26—28. sz. ház építési iratait.

Ugyanaz jelent a honvédgyalogsági, lovassági és tüzérségi laktanyák elhelyezése tárgyában.

A Meszena-alaphól 5000 kor. leírása.

A Király-utcai házak értékemelkedési illetékek megterhelése.

Névszerint szavazás a birói és ügyészi internátus területére.

A Széchenyi-utca 15. számú ház megvétele.

Arany János-utca 26. számú ház megvétele.

Vörösmarty-utca 23. számú ház megvétele.

Szakkbizottságok újraalakítása.

Katonaügyi iktató választása.

Az oldalcsatornák bekerülési költségeinek biztosítása.

Állami hozzájárulás a rendőrség fejlesztésére.

A Veker-pusztából 60 holdnak befásítása.

Tartalék lovascsendőrségnek városunkban elhelyezése.

Községi iskolaszék megalakítása.

A Csapó-kerti olvasó-kör telekeséréje.

Az ohati gazdaság dohány-pajtáinak átvétele.

Belügyminiszteri leirat a rendőrségi palota ügyében.

Lóavató bizottságok alakítása.

Az új nyugdíjszabályzat tárgyalása.

A leánygimnázium létesítése.
 Illetéknyilvántartó és irnok választás.
 A Hortobágy hasznosításának ügye.
 Boldogfalva-utca 16. számú ház megvétele ügye.
 Simonffy-utca 19. számú ház megvétele ügye.
 Csokonai-utca 21. számú ház megvétele ügye.
 Homokkert-utca 77. számú ház megvétele ügye.
 Homokkert-utca 73. számú ház megvétele ügye.
 Kertségi és külterületi szabályozás.
 Beöthy László színházberletli ajánlata.
 A szanatoriumi ut kiépítése.
 Tizenháromváros-utca 21. számú ház megvétele ügye.
 Rendőrtisztviselők rangjelzésére vonatkozó szabályrendelet.
 A Debreczeni Hitelbank 3 milliós kölcsön ajánlata.
 A Csokonai-szobor körüli tér burkolása.
 A katonai gyakorlóterek bérletének jóváhagyása.
 A szintársulat segélyezése.
 Jelentés Aczél Géza főmérnök fegyelmiügyéről.
 Batthyány-utcai gyalogjáró ügye.
 Belügyminiszteri leirat a rendőrség államsegélye ügyében és a rendőrség szervezeti szabályrendelete.
 A Hazai Első Takarékpénztár 3 milliós kölcsön ajánlata.
 Belügyminiszteri leirat a város szabályozási tervének végrehajtása felfüggesztése tárgyában.
 Ugyanaz három új gyógyszertár felállítása tárgyában.
 A Nagyléta—Székelyhidi vasut ügye.
 A városi tisztviselők családi pótlékáról szóló szabályrendelet.
 A házipénztár, alapok és városi vállalatok 1912. évi zárószámadása.
 A gyámpénztár mérlegének beterjesztése.
 A Kossuth-szobor körüli tér rendezése.
 Számonkérőszék jelentésének beterjesztése.
 A vásárok és nyílt piacok szabályrendeletének módosítása.
 Az árvizkárosultak segélyezése.
 A leánygimnázium segélyezése.
 A vízvezetési hálózat kibővítése.
 A vízvezetési ellenőrző kut ügye.
 Az egyetem ügye.
 Tisztviselők fizetés előlegéről szóló szabályrendelet.
 Kossuth-utca 32. számú ház vételi ügye.
 Városi telkekhez vízvezeték bevezetése.
 Öntüzbiztosítási rendszer ügye.
 A szervezeti szabályzat közegészségügyének módosítása.
 A viztorony ügye.

Közutak 1911—1912. évi zárószámadása.
 A házipénztár, alapok és vállalatok 1914. évi költségvetése.
 Mátai méncsikó istálló építése.
 A városi téglagyár kibővítése.
 Késes-utca 46. számú ház vételi ügye.
 József kir. herc.-utca 24. számú ház vételi ügye.
 A Szent Anna-utca kiszélesítésének ügye.
 Az Árpád-tér rendezése.
 A háztulajdonosok egyesületének kérelme a vízvezeték bekapcsolásokra két év határidő engedélyezése iránt.
 Leltárbiztos helyettesi állás betöltése.
 A világitási-vállalat üzletszabályzata.
 A sorozó bizottság megalakítása 1914. évre.
 A szerb kereskedelmi szerződés revíziója.
 A legtöbb adót fizetők névjegyzékének bemutatása.
 Választott bizottsági tagok helyének betöltése.
 A hortobágyi 3000 holdas öntöző-telep kivitele ügye.
 A városi feleslegpénzek elhelyezése.
 Közvágóhid és husvizsgálat szabályrendelete.
 A Vén-kert szabályozása.
 A Piac-utca 26—28. számú bérház építési költsége.
 Egy új állatorvosi állás szervezése.
 A házi szemét fuvarozásának szabályrendelete.
 A helypénz szabályzat beterjesztése.
 A pénzügyi palota ügye.
 Az állami borital és husfogyasztási adók megváltása.
 A központi választmány megalakítása.
 Központi bizottság és igazoló választmány megalakítása.
 Három kerületi orvos választása.
 Adópénztári tiszt választása.
 Kilenc szülésznői választás.
 Csillag-utca 6. számú ház megvétele.
 Közigazgatási gyakornokoknak fogalmazókká minősítése.
 Mezei Bélával kötött szerződés módosítása.
 A rendőrségi palota építésére szükséges 800,000 kor. kölcsön ajánlata.
 A közgyűléseken Domahidy Elemér főispán ur törvényben biztosított jogánál fogva dr. Tarján Leo ügyvédet, dr. Tiroler Oszkár ügyvédet tb. ügyészekké, Szabó Elek első aljegyző, polgármesteri titkárt tb. tanácsnokká, dr. Vásáry Istvánt tb. tanácsnokká, dr. Moskovitz Miksa és dr. Kovács László orvosokat tb. főorvosokká nevezte ki.
 Megválasztattak 1913. év folyamán a törvényhatósági közgyűlés által Szilágyi Bálint katonai- és illetőségügyi iktatónak, ifj. Nagy Lajos szállásbiztosnak, dr. Kiss Gyula, dr. Berényi L. és dr. Széll Kálmán orvosok kerületi orvosoknak. Ujváry Lajos adótisztnek, kik valamennyien le-tették a közgyűlés színe előtt a hivatalos esküt.

Ugyancsak ezen évben a törvényhatósági bizottsági közgyűlés kilenc szülésznői állást töltött be.

A törvényhatósági közgyűlés a következő orvos és baba oklevelet hirdette ki: Leidl Henrikné, Szöllös Ámin (állatorvos), Fejes Sándorné, Pásztján Róza, Sólyom Eszter, dr. Bihari Jenő, dr. Barta Gyula, Wattay Károlyné, Sándor Ferencné, Antal Juliánna, dr. Kovács László, dr. Eszenyi Gyula, dr. Petrovics Milenko, Mandel Ferencné, Kaszonyi Ferencné, Varga Ferencné, dr. Fehér Herman, dr. Schvarcz Dávid.

A közgyűlések tárgysorozatának letárgyalása után a következő napokon Domahidy Elemér főispán ur megtartotta a hitelesítő közgyűléseket. Megjegyzem itt, hogy kívánatosnak tartanám, ha a törvényhatósági bizottsági közgyűlés t. tagjai közzül is megjelenének többen a hitelesítő közgyűlésen vagy hitelesítő küldöttség alakíttatnék.

Intézkedtem felhívás útján arról is, hogy a város szavazati joggal bíró tisztviselői pontosan megjelenjenek az esetleges felvilágosítások megadása végett a közgyűléseken, amely rendelkezésnek a tisztviselő urak eleget is tettek. Ezen az uton is felkérem egyébként a törvényhatósági bizottsági tag urakat, sziveskedjenek a jövőben is a város érdekeinek ügyét szívükön viselni és a közgyűléseken teljes számban megjelenni, a tanácskozásokban részt venni és a bizottságok, valamint a tanács által gondosan előkészített ügyek befejezését előmozdítani.

Köszönetemet fejezem ki e helyen a szakbizottságoknak, melyeknek tagjai a közgyűlés tárgysorozatának előkészítő munkájában részt vettek és sokszor igazán fárasztó tevékenységükkel az ügyeket gyors megvalósításhoz juttatták. Méltán érdemli az elismerés fáradhatatlanul dolgozó tekintetes tanácsot is, mint olyat, kiknek tagjai nagy szakértelemmel és szorgalommal építették a város jövő nagyságát.

Miután — mint fentebb említettem — a törvényhatósági közgyűlés egyikén sem fordult elő a szenvedelmes kitörés, széksértés nem történt, sőt elnöklő Főispán ur Ö Méltósága minden egyes közgyűlés berekesztése után a legnagyobb elismerését fejezte ki.

(Folyt. köv.)

Rendkívüli közgyűlés.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságai bizottsága f. hó 19-ikén rendkívüli közgyűlést tartott *Domahidy Elemér* főispán elnöklésével. A közgyűlésnek egyetlenegy tárgya volt: a város által jegyzendő hadikölcsön ügye.

22,890/23,285—1914. bkgy.

Előterjesztetett a városi Tanács javaslata a hadi szükségletek fedezése céljából kibocsátandó 1914. évi 6%-os m kir. adómentes állami jaradék kölcsönből 2.100,000 koronának fedezése tárgyában.

Határozat.

A törvényhatósági bizottsági közgyűlés átván hatva azon hazafias kötelesség érzetétől, melyet a nagy megpróbáltatások idejében, az országra ráerőszakolt háboru sikere és egy szebb jövő reményében teljesíteni kell.

Ennélfogva a legnagyobb lelkesedéssel fogadja el a városi Tanács és a jog- és pénzügyi bizottság egybehangzó javaslatát és elhatározza, hogy a hadi szükségletek fedezése céljából kibocsátandó 1914. évi 6%-os magyar királyi adómentes állami jaradék kölcsönből az Alföldi Takarékpénztár és az Általános Forgalmi Bank helybeli részvénytársaságok útján 2.100,000 koronát jegyez.

Kimondja, hogy a jegyzést nem zárolt, hanem szabad darabokra kívánja foganatosítani. Ezen összeg jegyzéséhez szükséges összeg fedezetül kijelöli a házipénztár által kezelt alapok takarékpénztári betéti könyvön elhelyezett és a jelen közgyűlési határozathoz mellékelt kimutatás szerint 220,000 korona pénzkészletét kijelöli, továbbá a házipénztár tulajdonát képező betétek, takarékpénztári betétkönyvön elhelyezett és ugyancsak mellékelt számvevői kimutatás szerint 120,000 koronát kitevő pénzkészletét. Végül a gyámpénztár tartalékalapból 97,000 koronát, mely a tartalékalap javára történt 100,000 koronás jegyzésre fordítandó.

A még hiányzó összeg fedezetül az Alföldi Takarékpénztár és az Általános Forgalmi Bank Részvénytársaság általa kötvények lombardirozása ellenében nyújtandó 1.600,000 korona kölcsönt jelöli meg és pedig úgy, hogy ezen összegből 1.200,000 korona erejéig az Alföldi Takarékpénztár és 400,000 korona erejéig az Általános Forgalmi Bank Részvénytársaság nyújt hitelt oly módon hogy az Alföldi Takarékpénztárnál a jegyzés 1.500.000 és az Általános Forgalmi Banknál 500,000 korona erejéig történik.

Tudomásul veszi, hogy a kölcsönt nyújtó intézet az állam részéről a bankoknak biztosított $\frac{1}{2}\%$ jutalékról a város javára lemond úgy, hogy a 97 kor. 50 filléres kibocsátott árfolyam helyett a városnak minden 100 korona névértékű kötvény 97 koronájába kerül.

Az Alföldi Takarékpénztár és az Általános Forgalmi Bank Részvénytársaságoknak már most engedélyt ad arra, hogy szükség esetén a címleteket akár a város, akár a maguk nevében az

Osztrák-Magyar Banknál, vagy pedig a hadi kölcsön pénztárnál tovább lombardirozhatnak.

Annak kimutatásával, hogy a gyámpénztári tartalékalap részére 100,000 korona értékű jegyzés történik, kimondja, hogy az ehhez szükséges 97,000 korona teljes összegében kifizetendő az Alföldi Takarékpénztárnál.

Ez alkalommal arra tekintettel, hogy a város jövőben esetleg beállható szükségletei fedezése tekintetében nehézségek ne származhassanak, felhívja a városi Tanácsot, hogy a város tulajdonában lévő értékpapiroknak kézzálogul elhelyezése útján beszerzendő kölcsön előmunkálatait tegye folyamatba és arról annak idején tegyen jelentést.

Ezen határozatot az 1901. évi XX. t.-c. 8. §-a alapján jogerőre emelkedés előtt végrehajthatónak mondja ki és megbizsa a Polgármestert, hogy a kölcsönjegyzés tekintetében haladéktalanul intézkedjék. A határozat azonnal végrehajtása, tekintettel az abban foglalt fontos közérdekre, elrendelendő volt azért, mert a járadék kölcsönre vonatkozó aláírások a f. évi november hó 23-áig bezárólag foganatosítandók.

Ezen határozatot 8 napon belül 15 napi közzemlére kitenni, s annak eltelte után kormányhatósági jóváhagyás végett a m. kir. Belügyminiszter urhoz felterjeszteni rendeli.

Miről a város Polgármesterét az összes iratokkal, az érdekelt pénzintézeteket, a városi árvaszéket, végül a városi Tanácsot a kifüggesztési határidő lejárta után értesíti.

Kelt Debreczen sz. kir. város Tanácsának 1914. évi november hó 19-ikén tartott teljes üléséből. Dr. Vargha előadó, Domahidy Elemér főispán.

Elfogadtatott Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1914. évi november 19-ik napján tartott rendkívüli közgyűlésében. Dr. Vargha, előadó. Domahidy Elemér, főispán.

Ezzel a rendkívüli közgyűlés véget ért.

Az Alföld állattenyésztésének fejlődéséről.

Irta: **Dr. Hegedüs István**, aljegyző tb. tanácsnok.

(Folytatás.)

A napoleoni háborúk után a nép fényűzőbb életre adta magát s divattá lett a vászonruha helyett a gyapjuszövetruha viselése. A gyapju magas ára a juhtenyésztés virágzását idézte elő. A pusztákon a juh szakadatlanul a legelőn volt. Télen, ahol erdő volt, erdőbe hajtották, hol erdő nem volt, fedetlen akolba zárták. A nemes juhnak ezzel kellett beérni. Ily viszonyok között a nyár melege s a tél hidege az őszi és tavaszi esőzés ártott a gyapjunak, veszélyeztette a juhok egészségét. Ennek tudható be, hogy juhtenyész-

tésünk a járványbetegségektől oly sokat szenvedett. A gabona árak emelkedése maga után vonta a legelők feltörését, majd a vasutépítés megnyitotta az utat a róna terményeinek, mely által irtóháborút üzent a juhtenyésztésnek. Már ekkor beigazolódott, hogy a juhtenyésztés a magasabb földjáradékkal össze nem fér. Ezt bizonyítja Ausztrália és Argentina juhtenyésztése is. E két állam termel a földön legtöbb gyapjut, mert míg Európa 195,000 tonna gyapjut termel, addig Ausztrália egymaga 390,000 tonnát termel. Ausztrália rohamos közgazdasági fejlődése a földjáradékot a tengerpartvidéken s a szárazföldi vasúthálózat közelében egyre emeli, s amely arányban külkereskedelmi forgalma nő, éppolyan arányban hatrál a juhtenyésztés, — mely alig pár évtized előtt Ausztrália gazdasági életének ugyszólván egyetlen alapja volt, — a szigetország belseje felé. Most még Ausztrália agrárpolitikájának főproblemája az elterjedt egyoldalú külterjes legelőgazdaság és a terjeszkedő földmivelés közötti verseny közgazdasági irányítása, mely irányítás, ha Ausztrália sivatagjain a dry farmingot meghonosítja, nagyszabású öntözési vízműveket létesít, akkor és egyszersmind irtóháborút üzent a külterjes juhtenyésztő legelőgazdaságnak.

Magyarországon a XIX. század elejéig a rackajuhtenyésztés volt elterjedve. Kísérletezések történtek a paduai juhval, de eredmény nélkül. A behozott spanyol merinók gróf Negretti birtokán meghonosodtak. Majd a juhok éhztetésével elért rendkívül finom gyapjut termelő elektorál irány jött divatba. Ezek terjedésével a juhtenyésztés Magyarországon aranykorához ért. Herczeg Eszterháznak ez időben 270,000 drb. juha volt s az ország juhainak létszáma elérte a 15 milliót. A gyapju magas árát az Amerikai s ausztráliai import leverte, ettől kezdődik juhtenyésztésünk hanyatlása. Az importgyapju kevésbé finom volt, mint a hazai nemes gyapju, mégis az importgyapju olcsósága miatt vevőkre talált. Ekkor a gazdák látva, hogy a finom de drágább gyapjunál kapósabb az olcsó fésűsgyapju, a finom de kevesebb gyapjutermeléséről áttértek a durvább gyapju termelésére, melynél a mennyiség játsza a főszerepet.

Érdekes, hogy Magyarország juhtenyésztése aranykorát akkor érte, mikor a vasut hiányzott s a földmivelés csak a népesebb helyiségek, száraz- és víziutak mellékén folyt. Ekkor Ausztráliának alig volt 6—8 millió juha. Ausztrália juhtenyésztése elérte a 120 milliót. Nálunk a vasutépítés megindult, mely utat nyitott az Alföld terményeinek, s a közlegelőket egyre-másra felszántották. Ausztrália juhtenyésztésének, egyéb okoktól eltekintve, erős hatása volt juhtenyésztésünk apadására s mindez megerősíti azt, hogy

a világtermelésben és fogyasztásban az egyensúly épen úgy megvan, mint a legszűkebb keretekben.

Ujabban Ausztráliában csökkent a juhtenyésztés s nálunk fokozódott főként a finom gyapju iránti árfolyamemelő kereslet, mely újból oltalmába vette a finom gyapjas tenyésztését. Azonban a közgazdasági haladással karöltve járó földjáradékemelkedést, a gyapju árfolyamemelkedése ellensúlyozni nem képes, minek következtében a juhtenyésztés hanyatlása a másképen hasznosítható területeken tovább folytatódik s az a másképen nem hasznosítható sovány sziklegelökre és a forgalomtól elszigetelt területekre zsugorodik.

(Folyt. köv.)

Felhívás és kérelem!

Össze óhajtom gyűjteni a mi és szövetségeseink igazságos háborújára vonatkozó adatokat, hogy azok a városi levéltárban megőrizve időtlen időkig hirdessék a haza és a nemzeti becsület megvédésében folytatott küzdelmeinket. Ezen munkám teljeségére magam kevés vagyok, azért hazafias tisztelettel felkérem városunk nagyrabecsült közönségét, hogy ezen, majdan történelmi becsűl biró adatok gyűjtésében méltóztassanak támogatni.

Nemzeti dicsőségünk, hazaszeretetünk, harcoló fiaink vitézségének, polgáraink és a magyar haza minden hű fiának emlékezete és dicsérete lesz ez a gyűjtemény.

Éppen azért felkérem városunk tisztelt közönségét méltóztassék eme történelmi idők adatait megőrzés végett levéltárunk részére címemre megküldeni. Köszönettel fogadok a mozgósítás óta érkezett lapokat, folyóiratokat, a háborúra és harcviselésre vonatkozó hirdetések, szóbeli adatokat, az elesett hősök dicső halálát jelentő gyászjelentéseket és egyáltalában minden adatot, mely most folyó dicsőséges küzdelmeinkre vonatkozik. A beérkezett adatokat időrendben csoportosítom és így a közönség buzgó támogatása mellett egy egész történelmi emléket gyűjtök össze eme nagy napokról, melyekben nemzetünk minden fia kiveszi részét a küzdelemből és áldozatból.

Kiváló tisztelettel

Debreczen, 1914 november 21-én.

Koncz Ákos,
főlevéltáros, tb. tanácsnok.

Mirek.

— **Kinevezés.** Királyunk Ő Felsége Debreczeni Jenőt, városunk világitási vállalat igazgatóját, m. kir. tart. honvédhadnagyot soron kívül tart. főhadnagygyá nevezte ki.

— **Mennyit szavazott meg a város a hadikölesönre?** Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága 1914 november 19-ikén tartott közgyűlésében 2.100.000 korona hadikölesönt jegyzett az Alföldi Takarékpénztárnál és az általános Forgalmi részvénytársaságnál, mely pénzügyintézetek a legmesszebb menő kedvezményt nyújtották a jegyzésnél. A közgyűlés ezen hazafias és Debreczen áldozatkészségéhez méltó határozatot egyhangulag hozta meg.

— **Nyugdíjba vonult tisztviselők.** Városunk néhány tisztviselője nyugdíjaztatását kérte a legutóbb tartott közgyűlésben. A közgyűlés a kérelmeket teljesítette. Nyugdíjba vonultak *Illéssy Gyula* tb. rendőrkapitány, *Hamar László* gyám-pénztári ellenőr és *Brancs Károly* irnok. Kötelességtudó, buzgó tisztviselők voltak, akik hosszú időn át szolgálták a várost becsülettel igyekezettel. Ugyancsak nyugdíjba vonult *Szabó Miklós*, a hordójelző hivatal vezetője, ki szintén hosszú időn át dolgozott szorgalommal.

— **Kinevezés.** Kovács József polgármester Tökés Lajos városi végrehajtót, aki hosszabb időn át az elnökségi titkár mellett eredményesen dolgozott, az elhunyt Rácz Géza helyére segédváros gazdává nevezte ki. Szorgalmas és szerény emberre esett a polgármester kinevezése.

— **A jog- és pénzügyi bizottságtól.** Városunk jog- és pénzügyi bizottsága f. hónap 24-ikén ülést tartott, melyben Freund Jenő dr. bizottsági tag indítványára a bizottság azon javaslatot teszi a közgyűlésnek, hogy a város tisztviselői 1915. évi január 1-től ne lehessenek vállalatok és pénzügyintézetek igazgató- és felügyelőbizottsági tagjai. Ugyancsak a jog- és pénzügyi bizottság a debreczeni papirkereskedőknek felebezését a Hegedüs és Sándor céggel kötött papirszállítási szerződés ügyében a közgyűlésnek elutasításra javasolja. Reméljük, hogy a közgyűlés mindkét javaslathoz hozzájárul.

— **Nyugdíjbizottsági ülés.** Városunk nyugdíjellenőrző bizottsága a beérkezett kérelmek alapján Kovács József polgármesternek, Körner Adolf polgármester helyettes főjegyzőnek és Dr. Tóth Mihály tanácsnoknak nyugdíjazását a közgyűlésnek javasolja.

— **Az éghajlat hatása az Alföld mezőgazdasági termelésére.** Irta: Dr. Hegedüs István aljegyző, tb. tanácsnok. Debreczen sz. kir. város könyvnyomda vállalata. Ára 2 korona. Ilyen címen értékes könyvet irt Hegedüs István dr., aki „A Város”-ban már hosszabb időn át ir jeles gazda-

sági cikkeket. Jelen munkáját olvasva, igazán nem tudjuk, csupán a szerző nagy tudását, vagy az általa gondosan összeszedett adatok gazdagságát dicsérjük-e. A munkának értékét emeli a szép magyar stílus, melyet ritkán találunk hasonló művekben. A tartalmas könyvet, mely nem csak az egyesek, hanem a szakkörök méltánylására is számot tarthat, a legjobb lélekkel ajánljuk olvasóink és mezőgazdáink figyelmébe.

— **Adófizetés iránti hirdetmény.** Alulírott városi adóhivatal ezennel felszólítja mindazokat az adózókat, akik a községi adófkönyvben előirt és az 1909. évi XI. t.-cz. 26. §-a értelmében esedékes adótartozásukat e hó 15-ig be nem fizették, hogy azt járulékaival együtt a jelen hirdetmény közzhírré tételétől számított 8 napon belül, vagyis e hó 29-ig az alólirott városi adóhivatalnál annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellenük a zálogolási eljárás azonnal meg fog indíttatni. Debreczen, 1914. év november hó 21. Városi adóhivatal.

396—1914. V.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Törvényhatósági bizottságának f. 1914. évi december hó 10-ik napján tartandó tisztújító közgyűlésén a városi tisztikar azon tagjainak állásai, akiknek 6 évre terjedő megbízatása az 1886. évi XXI. t.-c. 79. §-a rendelkezései szerint f. évi december hó 31-ik napján lejár, e naptól számítandó további 6 éves időszakra, választás útján fognak betöltetni.

Ezek a tisztviselő állások a következők:

1. **Polgármester**, fizetése 12,000 korona, lakbérére 2000 korona, városi pótlék 1000 korona.
2. **Polgármester helyettes**, főjegyző VII. fizetési osztály, fizetése 4800 korona, lakbérére 1280 korona, városi pótlék 1200 korona.
3. **Árvaszéki elnök**, VII. fizetési osztály, fizetése 4800 korona, lakbérére 1280 korona, városi pótlék 1200 korona.
4. **I. tanácsnok**, VII. fizetési osztály, fizetése 4800 korona, lakbérére 1280 korona, városi pótlék 1200 korona.
5. **II. tanácsnok**, VII. fizetési osztály, fizetése 4800 korona, lakbér 1280 korona, városi pótlék 1200 korona.
6. **III. tanácsnok**, VII. fizetési osztály, fizetése 4800 korona, lakbér 1280 korona, városi pótlék 1200 korona.
7. **IV. tanácsnok**, VII. fizetési osztály, fizetése 4800 korona, lakbérére 1280 korona, városi pótlék 1200 korona.
8. **V. tanácsnok**, VII. fizetési osztály, fizetése 4800 korona, lakbérére 1280 korona, városi pótlék 1200 korona.

9. **VI. tanácsnok**, VII. fizetési osztály, fizetése 4800 korona, lakbérére 1280 korona, városi pótlék 1200 korona.

A gazdasági tanácsnoknak fenti javadalma-
záson kívül még 800 korona utiátalány állapít-
tatott meg.

10. **Főügyész**, VIII. fizetési osztály, 3600 korona fizetése, 1040 korona lakbér, 1000 korona városi pótlék.

11. **I-ső osztályu aljegyző**, VIII. fizetési osztály, 3600 korona fizetés, 1040 korona lakbér, 1000 korona városi pótlék.

12. **I-ső árvaszéki ülnök**, VIII. fizetési osztály, 3600 korona fizetés, 1040 korona lakbér, 1000 korona városi pótlék.

13. **II-od árvaszéki ülnök**, VIII. fizetési osztály, 3600 korona fizetés, 1040 korona lakbér, 1000 korona városi pótlék.

14. **Fő- (házi) pénztárnok**, VIII. fizetési osztály, 3600 korona fizetés, 1040 korona lakbér, 1000 korona városi pótlék.

15. **Alügyész**, IX. fizetési osztály, 2600 korona fizetés, 800 korona lakbér, 800 korona városi pótlék.

16. **II-od osztályu aljegyző**, IX. fizetési osztály, 2600 korona fizetés, 800 korona lakbér, 800 korona városi pótlék.

17. **II-od osztályu aljegyző**, IX. fizetési osztály, 2600 korona fizetés, 800 korona lakbér, 800 korona városi pótlék.

18. **Gyámpénztárnok**, IX. fizetési osztály, 2600 korona fizetés, 800 korona lakbér, 800 korona városi pótlék.

19. **Adópénztárnok**, IX. fizetési osztály, 2600 korona fizetés, 800 korona lakbér, 800 korona városi pótlék.

20. **III-ad osztályu aljegyző**, X. fizetési osztály, 2000 korona fizetés, 720 korona lakbér, 600 korona városi pótlék.

21. **Közgyám**, X. fizetési osztály, 2000 korona fizetés, 720 korona lakbér, 600 korona városi pótlék.

22. **Mátai biztos**, X. fizetési osztály, 2000 korona fizetés, természetbeni lakás, 600 korona városi pótlék és 1000 korona lótartási átalány, 8 hold föld használata, 4 tehén, 4 koca és ezek egy éven belüli szaporulatának tartása.

Ugyancsak e közgyűlésen lesz választással életfogytiglan betöltve a nyugdíjazás folytán megüresedett egy gyámpénztárnoki ellenőri, egy rendőrfogalmazói és egy irnoki, továbbá az ujonnan szervezett gazdasági intézői állás is.

A gyámpénztári ellenőri állás a IX. fizetési osztály, 2600 korona fizetés, 800 korona lakbér és 800 korona városi pótlék; a rendőrfogalmazói állás a X. fizetési osztály, 2000 korona fizetés, 720 korona lakbér, 600 korona városi pótlék; a

gazdasági intézői állás a X. fizetési osztálynak megfelelő 2000 korona fizetés, 720 korona lakbér, 600 korona városi pótlék és 800 korona utiátalány; az irnoki állás pedig XI. fizetési osztály, 1400 korona fizetés, 640 korona lakbér, 400 korona városi pótlékból álló javadalmazással van egybekötve.

Hasonlóképen választással lesznek ugyanakkor betöltendő a tisztviselők, segéd és kezelő személyzet létszámában választással életfogytiglan betöltve levő állások közül azok, amelyek a tisztujítás folyamán más állásokra való megválasztás által esetleg megüresedtek.

Az itt felsorolt állásokra megválasztandó tisztviselők a fizetési osztályokon belül a magasabb fokozatba az 1912. évi LVIII. t.-cikkben megbaráztározott időközben lépnek elő.

Felhívom azokat, akik a felsorolt állásokra pályázni kívánnak, hogy elméleti és gyakorlati képzettségüket igazoló okmányokkal kellően felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám, mint a kijelölő választmány elnökéhez **f. évi december hó 5. napjának déli 12 órájáig** nyujtsák be.

Együttal a pályázókat a következőkre figyelmeztetem:

A polgármesteri, fő- és aljegyzői, továbbá a tanácsnoki és rendőrfogalmazói állásokra pályázóknak az 1883. évi I. t.-c. §-ban körülírt minősítéssel kell birniok. Gazdasági tanácsnoknak megválasztható az is, aki gazdasági főiskolai oklevéllel és megfelelő gyakorlati képzettséggel bir. Kultur tanácsnoknak megválasztható az is, aki középiskolai tanári oklevéllel rendelkezik.

Az árvaszéki elnöknek, árvaszéki ülnöknek és az árvaszékhez beosztott aljegyzőnek legalább az 1883. évi I. t.-c. 5-ik §. VIII. pontjában körülírt minősítés szükséges.

Főügyésznek, alügyésznek az 1883. évi I. t.-c. 5. §. VIII. pontjában kívánt ügyvédi oklevéllel kell birniok.

Fő-, gyám és adópénztárnoknak, valamint a gyámpénztári ellenőrnek az 1883. évi I. t.-c. 18. §-ában előírt minősítéssel kell birniok.

A gazdasági intézőnek gazdasági főiskolai, vagy gazdatiszti oklevéllel és megfelelő gyakorlati ismeretekkel kell birnia.

A segédhivatali alkalmazottaknak az 1883. évi I. t.-c. 19. §-ában előírt képesítés szükséges.

Azokra nézve, kik a fentebb felsorolt minősítést kimutatni nem képesek, de az 1883. évi I. t.-c. hatályba léptekor már szolgálatban voltak, eme t.-c. 34. §-ának rendelkezései az irányadók.

A város szolgálatában levő és jelenlegi állásukra pályázók minősítésük igazolására nem köteleztetnek.

A pénztárnok a város szervezési szabályzatának 101., 179. és 141. §§-ai szerint 2 évi, a

gyámpénztári ellenőrnek pedig egy évi fizetésüknek megfelelő tisztí óvadékot tartoznak letenni.
Debreczen, 1914 november 20.

Domahidy Elemér s. k.,
főispán.

A 409,979—1914. IV. szám.

Körözesek.

Gödöllő községben 1871. évben született, állandó lakással nem biró Varga István (neje: Gázsó Erzsébet, szülei: János, Dinnyés Borbála) napszamos illetőségének megállapítása vált szükségessé. Fölkérjük az összes hazai közigazgatási hatóságokat, hogy a nevezettet nyomoztatni s föltalálás esetén a saját és szülei származási és illetőségi viszonyaira vonatkozóan tüzetesen kihallgatni, a fölvett jegyzőkönyvet pedig hozzánk megküldeni sziveskedjenek. Nemleges értesítések mellőzendők.

Budapest, 1914 november 12.

A székesfőváros tanácsa.

A 382,906—1914. IV. ü. o.

Felkérjük, hogy Bódi vagy Bogyi Erzsébet (született: Sacza 1874 november 6-án) továbbá anyját özv. Bódi Mártonné Vojtek Máriát (született: Szirmabessenyőn 1841. évben) nyomoztatni és feltalálás esetén illetőségi viszonyaikra vonatkozóan tüzetesen kihallgatni s a felvett jegyzőkönyvet hozzánk megküldeni sziveskedjék. Nemleges értesítés mellőzendő.

Budapest, 1914. évi november hó 7-én.

A székesfőváros tanácsa.

 „**Apolló**” mozgó

Piac- és Miklós-utca sarok.

A debreceni közönség legkedveltebb

mozgó színháza.

Minden 2—3-ik napon

a főváros legelőkelőbb mozgó színházainak újdonságaiból

gazdag és változatos új műsor.

Délután 5 és 7 órakor félhelyáruk.

Kényelmes dohányzó, várakozó és büffé.

